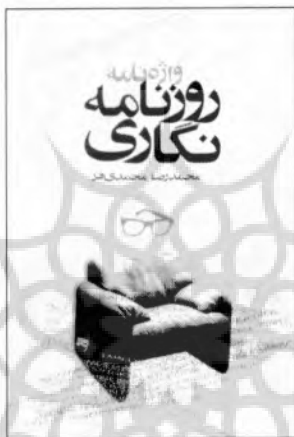

فرهنگ روزنامه نگاری کتابی نیمه تخصصی

- واژه‌نامه روزنامه نگاری
- محمدرضا محمدی فر
- سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- چاپ اول، بهار ۱۳۷۹
- ۲۱۰ صفحه
- قیمت ۱۱۵۰۰ ریال

تحولات گسترده و چشمگیر جهان در عرصه‌های مختلف، با توجه به توسعه و گسترش روابط و مناسبات منطقه‌ای و بین‌المللی در قرن بیستم، ضرورت آشنایی با مفاهیم، لغات و اصطلاحات به کار رفته در ستون را دوچندان کرده است. در پاسخ به این نیاز و ضرورت، خصوصاً با گسترش روزافزون زبان انگلیسی، تلاش برای تدوین و انتشار فرهنگهای دوزبانه* (bilingual) و حتی گاهی سه و چهار زبانه در جهت ایجاد هماهنگی با روند سریع رشد علوم مختلف، به ویژه علوم اجتماعی و انسانی، آغاز و بعد از چندی شتاب گرفت. در این میان، یکی از حوزه‌های تخصصی که در دو دهه گذشته بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و در ارتباط با آن فرهنگهای تخصصی زیادی منتشر شده است، ارتباطات جمعی (mass communication) و رسانه‌هاست. محققان و استادانی چون: ع. ع مهاجری در انتشار فرهنگ علوم مطبوعات و ارتباطات (انگلیسی - فارسی) ۱۳۶۹، یونس شکرخواه، در انتشار واژه‌نامه پژوهشهای ارتباطی و رسانه‌های (انگلیسی - فارسی) ۱۳۷۰، دکتر احمد رنجبر و دکتر ابوالقاسم سهیلی در انتشار فرهنگ مطبوعاتی (فارسی - عربی - انگلیسی) ۱۳۷۲، بهروز تورانی، دنیز اسکارپیت و ژیز لاپوکرن در انتشار واژه‌نامه چهارزبانه روزنامه‌نگاری (انگلیسی - فرانسوی - فارسی - آلمانی) ۱۳۷۵، منصور مطهری فر در انتشار فرهنگ علوم سیاسی و مطبوعاتی (انگلیسی - فارسی) ۱۳۷۵، دکتر محمد خاقانی در انتشار فرهنگ رسانه (عربی - فارسی) ۱۳۷۷، حمیدرضا عبدالحی در انتشار فرهنگ اصطلاحات سیاسی و مطبوعاتی (فرانسوی - فارسی) ۱۳۷۷، محمدحسین نورالهی در انتشار فرهنگ علوم سیاسی و مطبوعاتی (فارسی - انگلیسی) ۱۳۷۷، محمدرضا محمدی فر در انتشار فرهنگ روزنامه‌نگاری (انگلیسی - فارسی) ۱۳۷۸ و احتمالاً تعدادی دیگر را که در جستجوی نگارنده ناشناخته مانده‌اند، باید در این زمره به حساب آورد.

یکی از تازه‌ترین آثاری که در این خصوص منتشر شده است، واژه‌نامه روزنامه‌نگاری است که محقق و دانش‌پژوه ارجمند آقای محمدرضا محمدی فر تألیف کرده است. این واژه‌نامه در اصل یک کتاب همراه برای فرهنگ روزنامه‌نگاری است که پیشتر توسط همین محقق در مجموعه انتشارات سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است. کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری از دو بخش یا دو قسمت تشکیل شده است. بخش اول، واژه‌نامه فارسی-انگلیسی و بخش دوم واژه‌نامه انگلیسی - فارسی است. همچنانکه مؤلف در مقدمه کتاب آورده است، بخش اول شامل بیش از ۷۰۰۰ واژه فارسی به انگلیسی است و بخش دوم شامل بیش از ۵۰۰۰ واژه انگلیسی به فارسی. کتاب عملاً به گونه‌ای تنظیم شده است که هر بخش آن جداگانه قابل استفاده و بهره‌برداری است. محقق در ارتباط با این واژه‌نامه و فرهنگ روزنامه‌نگاری آورده است: «هر دو قسمت کتاب را می‌توان علاوه بر واژه‌نامه، به عنوان دو نمایه مفصل برای فرهنگ روزنامه‌نگاری [که توضیح آن قبلاً آمده است] نیز به کار برد.»

به نوشته مؤلف، شرح تفصیلی مفاهیم و اصطلاحات مهم روزنامه‌نگاری در کتاب فرهنگ روزنامه‌نگاری آمده است، و واژه‌نامه حاضر فقط حاوی واژگان و معادل‌های فارسی - انگلیسی (و انگلیسی - فارسی) مفاهیم روزنامه‌نگاری است. «تعداد مدخلهای قسمت اول این

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
○ شعبانعلی بهرام‌پور
فوق لیسانس جامعه‌شناسی
و پژوهشگر ارتباطات

کتاب حدود ۵ برابر کتاب فرهنگ روزنامه‌نگاری است» (ص نه). با وجود این به نوشته مؤلف محترم، فرهنگ روزنامه‌نگاری یک کتاب نیمه تخصصی است و علاوه بر روزنامه‌نگاران، خوانندگان عادی روزنامه‌ها نیز می‌توانند از آن بهره بگیرند. ولی کتاب حاضر کاملاً تخصصی است و تقریباً فقط برای روزنامه‌نگاران و دانشجویان رشته روزنامه‌نگاری می‌تواند مفید واقع گردد (ص ده). گرچه این واژه‌نامه اغلب حوزه‌های ارتباطات جمعی و رسانه‌ها را پوشش می‌دهد. واژگان مربوط به مطبوعات، سینما، فیلمبرداری، تئاتر، خدمات کامپیوتری، فیلم، رادیو و تلویزیون، روش تحقیق در ارتباطات، ماهواره‌ها و همچنین اصطلاحات مورد استفاده در ضبط و پخش صدا و تصویر نیز در کتاب حاضر آورده شده‌اند. از این رو به نظر می‌رسد علی‌رغم نظر مؤلفه اگر عنوان این کتاب، واژه‌نامه رسانه‌ها و ارتباطات جمعی نام می‌گرفت بیشتر وافی به مقصود بود. ظاهراً مؤلف محترم با علم به این نکته، «عنوان واژه‌نامه روزنامه‌نگاری» را ترجیح داده است. وی در همین باره در مقدمه کتاب آورده است: «اساس کتاب حاضر بر روزنامه‌نگاری چاپ، یا روزنامه‌نگاری سنتی قرار دارد؛ اما تعداد زیادی از واژگان مهم روزنامه‌نگاری پخش، و برخی شاخه‌های دیگر علوم و فنون که با روزنامه‌نگاری پیوند نزدیک دارند، نیز در کتاب آورده شده‌اند. به عنوان نمونه، برخی از واژگان نگارش، ویرایش، نگاره‌سازی (گرافیک)، مخابرات، کامپیوتر، کتابداری و مدرک‌شناسی که جمعاً (شاید) حدود ۲۰ درصد از کتاب را می‌پوشانند، آورده شده‌اند.» (ص یازده) برخلاف نظر مؤلف محترم، نگارنده این سطور معتقد است واژگان غیر تخصصی کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری بیش از ۲۰ درصد است و بسیاری از آنها حتی غیر ضروری به نظر می‌رسد. محقق می‌توانست به جای همان ۲۰ درصدی که خود اذعان داشته است واژگان روزنامه‌نگاری غیر چاپی (الکترونیک) را جایگزین کند که اکنون نیاز به آن بیش از گذشته است. با رشد و توسعه اینترنت و روزنامه‌های الکترونیکی و همچنین شمارگان نسبتاً بالای نشریات الکترونیکی، نیاز روزنامه‌نگاران به فرهنگ یا واژه‌نامه‌ای در این خصوص بیش از پیش شده است و محقق می‌توانست با درج این گونه واژه‌ها به درستی نام واژه‌نامه روزنامه‌نگاری را بر کتابش اطلاق کند. حال که این چنین نبوده و واژگانی از دیگر حوزه‌های ارتباطات جمعی، رسانه‌ها و حتی کامپیوتر در کتاب حاضر آمده است، شایسته بود محقق محترم عنوان واژه‌نامه ارتباطات جمعی و رسانه‌ها را بر واژه‌نامه روزنامه‌نگاری ترجیح می‌داد. کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری را، هر چند مؤلف محترم ویراست «مقدماتی» دانسته است، باید در مقایسه با دیگر واژه‌نامه‌ها یا فرهنگ‌هایی که در ابتدای این مقاله از آنها یاد شده است، اثری نسبتاً جامع و پرمحتوا قلمداد کرد. هر چند در اینجا بر آن نیستیم که اهمیت کارهای قبلی را نادیده بگیریم، باید تأکید کرد که مؤلف محترم کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری واژه‌های اختصاصی بیشتری جمع‌آوری کرده و از نظر کمیت و کیفیت این کتاب را جامع‌تر از آثار قبلی منتشر شده در این حوزه، تنظیم کرده است. با وجود این، کتاب حاضر دارای برخی کاستیها و نکاتی است که به بعضی از آنها در این مقاله پرداخته می‌شود. البته طرح این مطالب به معنای عدم کفایت معنای واژگان در معادل‌سازی‌ها یا خدشه وارد کردن به اصل کتاب نیست، بلکه در بیشتر مواقع بر موسیقی کلمات معادل، ایجاد برخی ناهمسانی‌ها در متون ادبیات

روزنامه‌نگاری و همچنین بر اصطلاحات و معادل‌های جا نیفتاده تأکید شده است.

۱- فقدان مأخذ

نخستین ایرادی که بر این کتاب (و حتی کتاب‌های مشابه اعم از واژه‌نامه‌ها یا فرهنگ‌ها) وارد است، فقدان مأخذ است. خواننده کنجکاو و علاقه‌مند معمولاً وقتی که به یک واژه‌نامه تخصصی و حرفه‌ای می‌رسد، می‌خواهد منبع برخی معادلها و حتی اصطلاحات مادر را بداند و از این طریق بر صحت برخی معادل‌ها یقین پیدا کند. کتاب حاضر از این حیث، ناقص است و در مقدمه آن ذکری از هیچ مرجع و منبع فارسی و لاتین نیست. امروز، در بسیاری از واژه‌نامه‌ها، همراه معادل‌های فارسی، منبع آنها نیز ذکر می‌شود و علاقه‌مندان معادل یک واژه تخصصی را عملاً از صاحب‌نظران همان حوزه بسیار تخصصی می‌آموزند. در حوزه ارتباطات و رسانه‌ها، قبلاً آقای یونس شکرخواه در تالیف واژه‌نامه پژوهش‌های ارتباطی و رسانه‌ای به این امر مبادرت کرده بود و از این حیث کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری کاستی دارد. علاوه بر این حتی واژه‌ها، اصطلاحات و مفاهیم لاتین نیز معلوم نیست که از کدام فرهنگ و متون جمع‌آوری شده است. به همین سبب به نظر می‌رسد بعضی از ترکیبات، احتمالاً توسط خود محقق ساخته شده و کمتر برای اهالی این حرفه مانوس است.

۲- کلمات اختصاری بدون توضیح

تقریباً نزدیک به هزار واژه مفهوم و اصطلاح تخصصی اختصاری در دو بخش فارسی - انگلیسی و انگلیسی - فارسی آمده است که عمده آنها بدون هرگونه توضیحی است. برای مثال، علائمی چون RP به آر پی، RGP به آر جی پی، RGBW به آر جی بی دبلیو (ص ۱)، ISSN به آی اس اس ان (ص ۲)، ISRC به آی اس آر سی، ISMN به آی اس ام ان، ISBN به آی اس بی ان، ISDN به آی اس دی ان، IADIS آی ایدیس، IBA به آی بی آی، IWP به آی دبلیو پی، IVIPA به آی وی آی پی ای (ص ۲) در دو صفحه اول بخش فارسی به انگلیسی و ABC به آی بی سی، ABCPOLSCI به ای بی سی پول سای، ABN به ای بی ان در صفحه اول بخش انگلیسی به فارسی مشتی است نمونه خروار، در موارد فوق و چند صد علائم مشابه که در واژه‌نامه روزنامه‌نگاری آمده است، محقق و مؤلف محترم مفاهیم و اصطلاحات را نیاورده و صرفاً به ترجمه حرف به حرف بسته کرده است. در حالی که ذکر معادل کامل حروف اختصاری ضروری است.

۳- واژگان عمومی

بسیاری از واژگان کتاب عمومی است و لزومی به درج آنها در این کتاب که تخصصی و حرفه‌ای است، نیست. خصوصاً آنکه تمامی این واژگان دارای معادل تخصصی و حرفه‌ای نبوده و مؤلف محترم صرفاً ترجمه متداول آنها را آورده است. مواردی چون Run اجرا (ص ۴)، Information اطلاعات (ص ۹)، Credit اعتبار (ص ۱۰)، Exclusive انحصار (ص ۱۳)، Crisis بحران (ص ۱۵)، Cut بریدن (ص ۱۷)، Passage پاساژ (ص ۱۹)، Parenthesis پرانتز (ص ۲۱)، taboo تابو (ص ۲۴) Effect تاثیر (ص ۲۴) Estimate تخمین (ص ۲۷)، telephone تلفن (ص ۳۱).

◀ نخستین ایرادی که بر این کتاب (و حتی کتاب‌های مشابه اعم از واژه‌نامه‌ها یا فرهنگ‌ها) وارد است، فقدان مأخذ است. خواننده کنجکاو و علاقه‌مند معمولاً وقتی که به یک واژه‌نامه تخصصی و حرفه‌ای می‌رسد، می‌خواهد منبع برخی معادلها و حتی اصطلاحات مادر را بداند و از این طریق بر صحت برخی معادل‌ها یقین پیدا کند

◀ واژگان بسیار زیادی در جای جای کتاب به طور جداگانه و مجزا آمده‌اند؛ در صورتی که مؤلف محترم می‌توانست همه آنها را یکجا آورد و از واژه‌سازی غیر ضروری بپرهیزد

phone (ص ۳۱)، table جدول (ص ۳۴)، Democracy دموکراسی (ص ۴۵)... را نمونه‌ای از این موارد می‌توان برشمرد.

۴. واژگان تکراری

واژگان بسیار زیادی در جای جای کتاب به طور جداگانه و مجزا آمده‌اند؛ در صورتی که مؤلف محترم می‌توانست همه آنها را یکجا آورد و از واژه‌سازی غیرضروری بپرهیزد. خصوصاً آنکه بسیاری از این واژگان تکراری در بعضی موارد اصلاً ترجمه و معادل‌گذاری نشده‌اند. برای مثال، مؤلف محترم در صفحه ۱۴ برای واژه ای - رمیل معادل Email را آورده است و در صفحه ۲۲ واژه پست الکترونیکی را آورده و برای آن همان معادل Email گذاشته است. موارد مشابه در این کتاب بسیار بیش از انتظار است.

۵. ترجمه غیردقیق برخی واژگان تخصصی

بسیاری از واژگان کاملاً تخصصی در واژه‌نامه روزنامه‌نگاری دقیق ترجمه نشده‌اند. برای مثال، واژه Code، اصطلاح حقوقی است که معنای دقیق آن قانون است، در حالی که مؤلف محترم، معادل مقررات (ص ۸۸) (ص ۱۲۴) را برای آن به کار برده است. واژه Survey در متون علوم اجتماعی به پیمایش ترجمه شده است؛ ولی مؤلف کتاب حاضر معادل‌های بررسی (ص ۱۶) مطالعه (ص ۸۵) و نقد و نظر (ص ۱۹۹) را برای آن به کار برده است. همچنین برای bias گرایش، گرایش‌دار (ص ۱۱۶)، Interaction برهم کنش (ص ۱۵۴)، Demographics آمار جمعیتی (ص ۳)، جمعیت‌نگاشت (ص ۲۵)، مردم‌نگاشت (ص ۸۴) و Community جامعه (ص ۵۰) guilds Interaction marker (ص ۱۴۹)، نشانه زن برهم کنش (ص ۱۵۴) Circulation آمار مخاطبان (ص ۳) Hierarchy مرتبیت (ص ۸۴) و... به کار برده است که در فرهنگ‌ها و واژه‌نامه‌های تخصصی علوم اجتماعی معانی آنها به ترتیب زیر آمده است: تورش و سوگیری، کنش متقابل و تعامل، جمعیت‌شناسی، اجتماع، اصناف، نشانه‌زن کنش متقابل (اگر چنین ترکیبی صحیح باشد)، شمارگان و سلسله مراتب.

۶. ترجمه نامأنوس برخی واژگان

یکی از خصوصیات این کتاب را شاید بتوان جایگزینی بسیاری از معادل‌های نامأنوس به جای واژه‌های شناخته شده و مانوس دانست. مؤلف محترم در بسیاری از مواقع معادل‌هایی را برای برخی واژگان به کار برده است که نه تنها در فارسی امروز به هیچ‌وجه متداول نیست، بلکه آهنگ و موسیقی آن معادل‌ها در مقایسه با واژه‌ها و معادل‌های رایج و مرسوم بسیار آزار دهنده به نظر می‌رسد معادل‌هایی چون فرسوخ (ص ۷) برای Infrared address communication بی‌مطالعه‌گی (ص ۱۹) برای Aliteracy، تصویرگران (ص ۲۹) برای Strip، طجمله داخلی و جمله کار گذاشته (ص ۲۵) برای Embedded sentence، رسانگان‌ها (ص ۴۸) برای Multimedia، رمزانش (ص ۴۹) برای Encryption، زنانگی‌گرایی (ص ۵۳) برای

Feminism، سازش‌داد (ص ۵۴) برای adaptaion، شمارش (ص ۵۸) برای flow، مطبوعات حاشیه‌ای (ص ۸۵) برای Alternar Press، مطلبگان (ص ۸۷) برای fact-set، مطلب فیلم‌دار (ص ۸۷) برای film story، تخفیف گروه (ص ۱۴۹) برای group discount، نشریه افقی (ص ۱۵۱) برای horizontal publication، کجیدگی سطر (ص ۱۶۰) برای lineskew، برزانش (ص ۱۶۳) برای massage، استخدامی تبلیغات (ص ۱۰۹) برای Advertising employee، ارتباطات واپیچیده (ص ۱۲۶) برای distorted communications نمونه‌هایی از معادل‌های نامأنوس به کار رفته در کتاب است. بعضی از واژگان عربی که جمع مکسر آنها در زبان فارسی متداول و رایج است، در کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری با «ن» فارسی جمع بسته شدند. تصویر- تصاویر به تصویرگان، مطلب - مطالب به مطلبگان و... از این زمره‌اند.

۷. غفلت کردن از برخی واژه‌ها و اصطلاحات رایج و پرداختن به بسیاری از واژه‌ها و اصطلاحات غیرتخصصی

همچنانکه بیشتر گفته شد، بسیاری از واژه‌ها، مفاهیم و اصطلاحات مندرج در کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری غیرتخصصی بوده و لزومی به جمع‌آوری و درج آنها در این کتاب نبوده است. ولی محقق محترم در جمع‌آوری و درج آنها دست و دلبازی زیادی به خرج داده است. در مقابل، بسیاری از واژگان و اصطلاحات کاملاً تخصصی و در عین حال متداول حرفه روزنامه‌نگاری از قلم افتاده‌اند. برای مثال، اصطلاح کاملاً تخصصی و متداول روزنامه‌نگاری - agenda sitting که معادل برجسته‌سازی است در هیچ یک از دو بخش فارسی - انگلیسی و انگلیسی - فارسی کتاب نیامده است ولی به جای آن واژگانی چون slant، play up، highlight، feature، highlighting (ص ۱۶) به کار رفته که به هیچ وجه در روزنامه‌نگاری متداول نیست، همچنین واژه‌های متداولی چون Prim و Priming (میناسازی) Schema و schemata (طرح و طرح‌واره)، Cool media (رسانه‌های سرد)، Impact (دربریگری)، unprintable (غیرقابل چاپ) offence Press (جرم مطبوعاتی)، Police - Pass (برگ عبور)، Insert (لایه) [لازم به یادآوری است که واژه insert در متن کتاب آمده است ولی معادل آن درج و درج کردن گذاشته شده است]، Headline setter (نیت‌چین)، large face (حروف سیاه) light face (حروف نازک) که غالباً در روزنامه‌نگاری سنتی و چاپی به کار می‌رود، در کتاب نیامده است. در حالی که مؤلف محترم در مقدمه قید کرده است که تأکید اصلی کتاب واژه‌نامه روزنامه‌نگاری بر روزنامه‌نگاری چاپی و سنتی بوده است.

۸. واژه‌سازی‌های غیرضروری

معمولاً در واژه‌نامه‌های تخصصی، برخلاف فرهنگ‌های عمومی، از یک فعل یا اسم مصدر واژه‌های مختلف ساخته نمی‌شود و معانی آنها در واژه‌نامه نمی‌آید. اما در واژه‌نامه روزنامه‌نگاری خلاف این موضوع دیده می‌شود. واژه‌سازی‌های

غیرضروری و گاه خسته‌کننده را باید یکی از ویژگی‌های کتاب حاضر دانست. این واژه‌سازی‌ها که عموماً با افزودن y، er، or، ing و امثال آن صورت گرفته احتمالاً حاکی از آن است که کمیت واژه‌ها نیز برای مؤلف محترم مهم بوده است. برای مثال، art و artist (ص ۱)، archive (آرشیو)، archiving (آرشیوسازی) و archivist (آرشیویان) (ص ۱)، doctrine (آموزه) و doctrinaire (آموزه‌ای) (ص ۳) در دو صفحه اول بخش فارسی - انگلیسی و adapt (سازش دادن)، adapter (سازش‌دهنده)، adaptation (سازش‌داد) (ص ۱۰۸)، anon (ناشناس)، anonym (ناشناسی)، anonymity (ناشناسی‌بودگی)، anonymous (ناشناس) (ص ۱۱۲)، comment (تفسیر، توضیح دادن)، commentary (تفسیر) و commentator (مفسر) (ص ۱۲۶) در چند صفحه اول بخش انگلیسی - فارسی نمونه‌هایی از آن دسته واژه‌های تکراری محسوب می‌شوند که از نظر معنا از یک خانواده‌اند و لزومی برای درج جداگانه آنها در واژه‌نامه روزنامه‌نگاری دیده نمی‌شود.

۹. غلبه فرع بر اصل

از مجموع ۲۱۰ صفحه کتاب حاضر، صفحه ۱ تا ۱۰۵ واژه‌نامه فارسی - انگلیسی است و صفحه ۱۰۷ تا ۲۱۰ به واژه‌نامه انگلیسی - فارسی اختصاص داده شده است. محقق در صفحه یازده کتاب نوشته است که قسمت نخست کتاب، فقط یک «نمایه» برای قسمت دوم کتاب، یعنی بخش واژه‌نامه انگلیسی - فارسی است. به عبارت دیگر، واژه‌نامه انگلیسی - فارسی قسمت اصلی کتاب حاضر است (ص ۱۰۰). این درحالی است که بخش انگلیسی - فارسی شامل ۵۰۰۰ واژه است ولی بخش فارسی - انگلیسی تقریباً ۱/۵ برابر آن یعنی ۷۰۰۰ واژه را شامل می‌شود. یعنی نمایه از اصل کتاب بیشتر شده است.

در پایان، مجدداً تأکید می‌شود که هدف نگارنده از طرح نکات مذکور به هیچ وجه مچ‌گیری و یا زیر سؤال بردن اصل کتاب نبوده است، بلکه یادآوری موارد و مسائلی بوده است که احتمالاً به اشتباه نادیده گرفته شده و اندکی معادل‌سازی‌های واژه‌نامه روزنامه‌نگاری را از ادبیات معمول و متداول حوزه ارتباطات جمعی و روزنامه‌نگاری دور ساخته است. با وجود این، جا دارد از مؤلف محترم که زحمت بسیار در جمع‌آوری و تألیف این واژه‌نامه کشیده است، قدردانی شود. با وجود همه مواردی که در این مقاله آمده است، به نظر نگارنده، همچنان واژه‌نامه روزنامه‌نگاری از نظر کمیت و کیفیت از فرهنگ‌ها و واژه‌نامه‌های قبلی در این حوزه برتر است و با جامعیت بیشتری تنظیم شده است و استفاده از آن به محققان و دانشجویان رشته ارتباطات جمعی و روزنامه‌نگاری توصیه می‌شود.

* فرهنگ‌های دوزبانه اغلب شامل فرهنگ‌های انگلیسی - فارسی، فرانسه - فارسی، عربی - فارسی، آلمانی - فارسی، ایتالیایی - فارسی، روسی - فارسی و... است و فرهنگ‌های سه یا چهارزبانه بیشتر به صورت انگلیسی - فرانسه - فارسی، انگلیسی - فرانسه - عربی - فارسی، فرانسه - عربی - فارسی منتشر شده‌اند.